



รายงานนวัตกรรม

การพัฒนานวัตกรรมสื่อการสอนเพื่อสำรวจสำรวจเส้นทาง
อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านท่าลาดหนองหล่มยางนกกหอ

ประจำปีการศึกษา 2567



นายเอกภพ เดชะคำภู
ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย

โรงเรียนบ้านท่าลาดหนองหล่มยางนกกหอ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

นวัตกรรม

1. ชื่อผลงานนวัตกรรม

การพัฒนานวัตกรรมสื่อการสอนเพื่อสำรวจสำรวจเส้นทาง อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่าลาดหนองหล่มยางนกอหอ

2. ชื่อโรงเรียน

บ้านท่าลาดหนองหล่มยางนกอหอ

3. ผู้พัฒนานวัตกรรม

นายเอกภพ เดชะคำภู

4. ความเป็นมา

นวัตกรรมการสอนในครั้งนี้ เป็นการพัฒนาสื่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยมุ่งเน้นการสำรวจเส้นทางพื้นที่ในบริบทของท้องถิ่น อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นชุมชนที่มีลักษณะภูมิสังคมหลากหลายและมีความสำคัญทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม โดยออกแบบสื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานในการรู้จักสำรวจเส้นทาง การบอกทิศทาง และการใช้แผนที่ รวมทั้งส่งเสริมความรักในบ้านเกิดผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

แนวคิดในการแก้ปัญหา

การใช้กระบวนการบทบาทสมมติ นวัตกรรมการสอนในครั้งนี้ เป็นการพัฒนาสื่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยมุ่งเน้นการสำรวจพื้นที่ในบริบทของท้องถิ่น อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เนื่องจากชุมชนมีลักษณะพื้นที่ ที่แตกต่างกันและนักเรียนบางคนไม่เคยรู้สำรวจเส้นทาง เพื่อให้ง่ายต่อการเดินทาง สำรวจ ตัดสินใจ จึงต้องเรียนรู้เพื่อศึกษาสำรวจเส้นทางในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี ของเราไว้

4. บริบทของโรงเรียนและชุมชน

โรงเรียนบ้านท่าลาดหนองหล่มยางนกอหอ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีบทบาทสำคัญในการให้การศึกษาแก่เยาวชนในพื้นที่ชนบท โดยมีบริบทสำคัญดังนี้

1. ที่ตั้งและภูมิศาสตร์

- โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนชนบทที่เงียบสงบ ล้อมรอบด้วยธรรมชาติ เช่น ทุ่งนาและพื้นที่ป่า ทำให้โรงเรียนมีบรรยากาศที่สงบและเหมาะสมกับการเรียนรู้

- เป็นโรงเรียนอยู่ห่างจากตัวเมืองอุบลราชธานีประมาณ 40-50 กิโลเมตร

2. สภาพชุมชน

- ชุมชนเกษตรกรรม

ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น การทำนา ทำสวน และเลี้ยงสัตว์

- วัฒนธรรมท้องถิ่น

ชุมชนมีวัฒนธรรมและประเพณีอีสานที่เข้มแข็ง

- ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

โรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับชุมชน ชุมชนมีบทบาทในการสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน

3. ลักษณะของโรงเรียน

- จำนวนนักเรียน

โรงเรียนมีนักเรียนในระดับชั้นอนุบาลและประถมศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็กในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง

- ครูและบุคลากร

มีจำนวนครูและบุคลากรการศึกษาจำกัด แต่มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมักมีบทบาทหลายหน้าที่ในโรงเรียน

- ทรัพยากรและอุปกรณ์การเรียน

โรงเรียนอาจขาดแคลนทรัพยากรการศึกษา เช่น หนังสือเรียน สื่อการสอน หรืออุปกรณ์สำหรับกิจกรรมการเรียนรู้

4. การจัดการศึกษา

- รูปแบบการเรียนการสอน

ใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และมักบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชุมชน

- การส่งเสริมความเป็นท้องถิ่น

โรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักและภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสำรวจเส้นทางและการเรียนรู้ประเพณีอีสาน

- การพัฒนาโครงการและนวัตกรรม

ครูและผู้บริหารมีการพัฒนานวัตกรรมการสอน

5. ความท้าทายและศักยภาพ

- ความท้าทาย

- ขาดแคลนทรัพยากรการเรียนรู้ที่ทันสมัย
- การเดินทางของนักเรียนในพื้นที่ห่างไกลอาจเป็นอุปสรรคในบางฤดูกาล เช่น ฤดูฝน
- การสนับสนุนงบประมาณหรือบุคลากรจากส่วนกลางอาจไม่เพียงพอ

- ศักยภาพ

- ชุมชนพร้อมที่จะสนับสนุนโรงเรียน เนื่องจากมีความสัมพันธ์ที่ดีและมีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น
- โรงเรียนมีโอกาสในการพัฒนานวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตชุมชน เพื่อ

ดึงดูดความสนใจของนักเรียน

6. ความเชื่อมโยงกับท้องถิ่น

โรงเรียนบ้านท่าลาดหนองหล่มยางนกอหิมิบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงการศึกษาเข้ากับชุมชนและท้องถิ่น โดยเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจในรากเหง้าของตนเอง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยปลูกฝังคุณค่าของการอยู่ร่วมกันในชุมชนและการอนุรักษ์วัฒนธรรมอีสาน

สรุป

โรงเรียนบ้านท่าลาดหนองหล่มยางนกอหิมิบทบาท เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชุมชนในพื้นที่ชนบท การจัดการศึกษามีลักษณะพิเศษที่บูรณาการวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นเข้ากับการเรียนรู้ แม้จะมีความท้าทายด้านทรัพยากรและการสนับสนุน แต่โรงเรียนยังคงมีศักยภาพในการพัฒนาการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์และเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

5. วัตถุประสงค์

1. นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่นของตนมากยิ่งขึ้น
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์และถ่ายทอดข้อมูลจากการลงพื้นที่ได้อย่างสร้างสรรค์
3. ครูสามารถนำสื่อไปใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เกิดการบูรณาการระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างมีส่วนร่วม

6. เป้าหมายในการดำเนินนวัตกรรม

1. เชิงปริมาณ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมบทบาทสมมติ และสามารถทำงานร่วมกันเป็นทีมเพื่อค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับสำรวจเส้นทางได้สำเร็จตามกำหนดเวลา

2. เชิงคุณภาพ

นักเรียนจะแสดงความสามารถในการตั้งคำถาม ค้นคว้า และประเมินข้อมูลที่ได้เกี่ยวกับสำรวจเส้นทางด้วยตนเอง โดยการสืบค้นข้อมูลที่ต้องการจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย

7. เครื่องมือของนวัตกรรม

7.1 เครื่องมือของนวัตกรรม

การนำเครื่องมือที่หลากหลายมาใช้ในการเรียนรู้จะช่วยให้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เกิดความสนใจและเข้าใจในเรื่องราวของสำรวจเส้นทางตอนมดแดงได้ดียิ่งขึ้น ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูล

1. แผนที่ชุมชน: เพื่อให้ นักเรียนได้เห็นภาพรวมของตำแหน่งที่ตั้งของสำรวจเส้นทางที่สำคัญอื่น ๆ ในชุมชน
2. ภาพถ่าย: ภาพเก่าและภาพปัจจุบันของสำรวจเส้นทาง ช่วยให้นักเรียนเห็นการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาของสำรวจเส้นทาง
3. วิดีโอ: วิดีโอสัมภาษณ์ผู้สูงอายุในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสำรวจเส้นทาง
4. เอกสารเก่า: เช่น หนังสือพิมพ์เก่า บันทึกประวัติชุมชน (หากมี)
5. อุปกรณ์บันทึกเสียง: สำหรับบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ
6. สมุดบันทึก: สำหรับบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสืบค้น

เครื่องมือที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล

1. กระดาษ A4: สำหรับเขียนเรื่องราว วาดภาพ หรือสร้างแผนผัง
2. สีเทียน ปากกา ดินสอ: สำหรับตกแต่งผลงาน
3. กระดาษแข็ง: สำหรับทำโมเดลสำรวจเส้นทาง
4. กล้องถ่ายรูป: สำหรับบันทึกภาพกิจกรรมต่างๆ
5. คอมพิวเตอร์: สำหรับนำเสนอผลงานผ่านโปรแกรมนำเสนอ หรือสร้างวิดีโอสั้นๆ
6. อุปกรณ์การแสดง: เช่น โปสเตอร์ แผ่นป้าย

เครื่องมือที่ใช้ในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

1. เกม: เกมตอบปัญหาเกี่ยวกับสำรวจเส้นทาง หรือเกมจำลองสถานการณ์
2. บัตรคำ: บัตรคำที่มีคำถามเกี่ยวกับสำรวจเส้นทาง
3. หุ่นมือ: ใช้ในการเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับสำรวจเส้นทาง
4. ชุดแต่งกาย: ชุดที่สื่อถึงยุคสมัยต่างๆ เพื่อให้นักเรียนได้สวมบทบาท

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล

1. แบบประเมิน: แบบประเมินผลงานของนักเรียนแต่ละคน
2. รุบริก: รุบริกสำหรับประเมินผลงานกลุ่ม
3. แบบสังเกตพฤติกรรม: สำหรับสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างทำกิจกรรม

ตัวอย่างการนำเครื่องมือไปใช้

1. การใช้แผนที่: ให้นักเรียนร่วมกันวาดแผนที่ชุมชนและระบุตำแหน่งของสำรวจเส้นทาง
2. การใช้ภาพถ่าย: ให้นักเรียนเปรียบเทียบภาพเก่าและภาพปัจจุบันของสำรวจเส้นทาง แล้วสังเกตความแตกต่าง
3. การใช้สมุดบันทึก: ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ
4. การใช้โมเดล: ให้นักเรียนสร้างโมเดลสำรวจเส้นทางตามจินตนาการ
5. การใช้เกม: จัดเกมตอบปัญหาเพื่อทบทวนความรู้เกี่ยวกับสำรวจเส้นทาง

การเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของกิจกรรมและความสนใจของนักเรียน สิ่งสำคัญคือการสร้างสรรค์กิจกรรมที่สนุกสนานและน่าสนใจ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และจดจำได้นาน

7.2 ขั้นตอนการสร้างนวัตกรรม

ขั้นตอนการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เรื่องสำรวจเส้นทางอำเภอดอนมดแดง

การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยขั้นตอนที่เป็นระบบ ดังนี้

ขั้นที่ 1: การวางแผนและเตรียมการ

1. กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้: กำหนดให้ชัดเจนว่าต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างจากนวัตกรรมนี้ เช่น ความรู้เกี่ยวกับสำรวจเส้นทาง ทักษะการสืบค้นข้อมูล การทำงานกลุ่ม เป็นต้น
2. เลือกหัวข้อที่เหมาะสม: เลือกหัวข้อที่สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนและมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน
3. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน: ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสำรวจเส้นทางดอนมดแดง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง
4. จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้: เตรียมภาพถ่าย แผนที่ วิดีโอ หรือวัตถุจริงที่เกี่ยวข้องกับสำรวจเส้นทาง
5. จัดเตรียมสถานที่: เลือกสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการทำกิจกรรม เช่น ห้องเรียน หอประชุม หรือสำรวจเส้นทางเอง

ขั้นที่ 2: การออกแบบกิจกรรม

1. สร้างบทบาทสมมติ: กำหนดบทบาทให้นักเรียน เช่น นักสืบ นักประวัติศาสตร์ นักวาดภาพ เพื่อให้
นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้
2. ออกแบบกิจกรรมที่หลากหลาย: เช่น เกมการศึกษา การสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ การสร้างโมเดล
3. เชื่อมโยงกับชีวิตจริง: เชื่อมโยงกิจกรรมกับประสบการณ์ของนักเรียน เช่น ไข่เด็ก ๆ สิ่งเกิดสิ่งของต่าง ๆ
ในสำรวจเส้นทางจริง
4. ใช้เทคโนโลยี: นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเรียนรู้ เช่น ใช้แท็บเล็ตในการสืบค้นข้อมูล หรือสร้าง
วิดีโอเพื่อนำเสนอผลงาน

ขั้นที่ 3: การดำเนินกิจกรรม

1. สร้างบรรยากาศการเรียนรู้: สร้างบรรยากาศที่สนุกสนานและเอื้อต่อการเรียนรู้
2. ให้ความช่วยเหลือ: ครูควรคอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือนักเรียนตลอดเวลา
3. ประเมินผลระหว่างทำกิจกรรม: สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและปรับกิจกรรมให้เหมาะสม

ขั้นที่ 4: การประเมินผล

1. ประเมินผลงานของนักเรียน: ประเมินผลงานของนักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น โมเดล ภาพวาด เรื่องราว
2. ประเมินกระบวนการทำงาน: ประเมินความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม และทักษะที่นักเรียนได้รับ
3. ประเมินความพึงพอใจ: สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรม

ขั้นที่ 5: การนำเสนอผลงาน

1. จัดนิทรรศการ: จัดแสดงผลงานของนักเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ชม
2. จัดทำวิดีโอ: บันทึกกิจกรรมต่างๆ และนำมาตัดต่อเป็นวิดีโอ
3. จัดทำหนังสือ: รวบรวมผลงานของนักเรียนเป็นหนังสือเล่มเล็ก

ตัวอย่างกิจกรรมที่น่าสนใจ

1. เกมค้นหาสมบัติ: ช้อนปริศนาเกี่ยวกับสำรวจเส้นทางไว้รอบๆ โรงเรียน ให้นักเรียนค้นหาและไขปริศนา
2. สัมภาษณ์ผู้สูงอายุ: เชิญผู้สูงอายุในชุมชนมาเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับสำรวจเส้นทาง
3. สร้างโมเดลสำรวจเส้นทาง: ให้นักเรียนสร้างโมเดลสำรวจเส้นทางจากวัสดุเหลือใช้
4. เขียนเรื่องราว: ให้นักเรียนเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับสำรวจเส้นทางในรูปแบบของนิทานหรือบทกวี
5. จัดทำหนังสือภาพ: รวบรวมภาพและเรื่องราวเกี่ยวกับสำรวจเส้นทางเป็นหนังสือภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

1. แบบสังเกตพฤติกรรม: สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะทำกิจกรรม
2. รุบริก: ใช้ประเมินผลงานของนักเรียน
3. แบบสอบถาม: สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนหลังทำกิจกรรม

การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งครู ผู้ปกครอง และนักเรียนเอง เมื่อทุกคนร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด จะทำให้การเรียนรู้จักท้องถิ่นเป็นเรื่องที่สนุกสนานและน่าจดจำ

8. กระบวนการดำเนินงาน

1. การสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่

ศึกษาภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และทรัพยากรของอำเภอดอนมดแดง
สัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ครู และนักเรียน เพื่อวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้

2. การออกแบบสื่อการสอน

พัฒนา แผนที่โต้ตอบ (Interactive Map) ของสถานที่สำคัญในอำเภอดอนมดแดง เช่น วัดป่าใหญ่
แหล่งเรียนรู้ธรรมชาติ กลุ่มทอผ้า

จัดทำ คู่มือท้องถิ่น (Local Handbook) ประกอบด้วยข้อมูลทางประวัติศาสตร์ นิทานพื้นบ้าน และ
ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ใช้ แอปพลิเคชันการเรียนรู้ ร่วมกับกิจกรรมภาคสนาม

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมเดินสำรวจ (Field Trip) พร้อมใบงานและคำถามชวนคิด

การบูรณาการการสืบค้น การสัมภาษณ์ การจดบันทึก และการถ่ายภาพ

การจัดทำรายงาน / Vlog / สารคดีสั้น โดยนักเรียนร่วมกันผลิตสื่อ

4. การประเมินผล

ประเมินจากแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

การนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนหรือในกิจกรรมของโรงเรียน

แบบประเมินความพึงพอใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่นของตนมากยิ่งขึ้น

นักเรียนสามารถวิเคราะห์และถ่ายทอดข้อมูลจากการลงพื้นที่ได้อย่างสร้างสรรค์

ครูสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เกิดการบูรณาการระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างมีส่วนร่วม

สรุป

การพัฒนาวัตกรรมการสอนเพื่อสำรวจพื้นที่อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี ถือเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้เรื่องราวใกล้ตัว ด้วยการใช้เทคโนโลยีร่วมกับการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง นอกจากจะช่วยส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 แล้ว ยังปลูกฝังจิตสำนึกรักท้องถิ่น และความภาคภูมิใจในรากเหง้าของตนเองอีกด้วย

9. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การใช้กระบวนการบทบาทสมมติ "นักสืบน้อย"

การใช้กระบวนการบทบาทสมมติ "นักสืบน้อย" หมายถึงการนำเทคนิคหรือกระบวนการเรียนรู้ผ่านการแสดงบทบาทสมมติมาใช้ โดยเฉพาะในรูปแบบที่ผู้เรียนหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับบทเป็น "นักสืบ" หรือผู้สืบสวน ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อค้นหาคำตอบหรือแก้ปัญหาเฉพาะเรื่องที่กำหนดไว้

จุดเด่นของกระบวนการ

1. กระตุ้นความสนใจและความสนุก

สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกและอยากค้นหาคำตอบ

2. เสริมสร้างการคิดวิเคราะห์

ผู้เรียนต้องสังเกต สอบสวน หรือวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีระบบ

3. การเรียนรู้จากประสบการณ์

ผู้เรียนได้รับโอกาสลองผิดลองถูกในสถานการณ์จำลอง

4. พัฒนาทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน

ถ้าเป็นกิจกรรมกลุ่ม ผู้เข้าร่วมจะได้ฝึกการแบ่งปันข้อมูลและความคิด

ขั้นตอนทั่วไป

1. กำหนดสถานการณ์หรือปัญหา

สร้างสถานการณ์จำลอง เช่น คดีปริศนา หรือคำถามที่ต้องการคำตอบ

2. มอบหมายบทบาท

ผู้เข้าร่วมได้รับบทบาทนักสืบ (อาจแบ่งเป็นทีม) และได้รับเครื่องมือหรือข้อมูลจำเป็น

3. สืบค้นและวิเคราะห์

ผู้เข้าร่วมรวบรวมหลักฐาน วิเคราะห์ข้อมูล และตั้งสมมติฐาน

4. สรุปผลและนำเสนอคำตอบ

นักสืบน้อยแสดงข้อสรุปจากกระบวนการสืบค้น

10. เครื่องมือของนวัตกรรม

10.1 เครื่องมือของนวัตกรรม

การนำเครื่องมือที่หลากหลายมาใช้ในการเรียนรู้จะช่วยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกิดความสนใจและเข้าใจในเรื่องราวของเส้นทางตอนมดแดงได้ดียิ่งขึ้น ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูล

1. แผนที่ชุมชน: เพื่อให้นักเรียนได้เห็นภาพรวมของตำแหน่งที่ตั้งของเส้นทางและสถานที่สำคัญอื่น ๆ ในชุมชน
2. ภาพถ่าย: ภาพเก่าและภาพปัจจุบันของเส้นทาง ช่วยให้นักเรียนเห็นการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาของเส้นทาง
3. วิดีโอ: วิดีโอสัมภาษณ์ผู้สูงอายุในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับเส้นทาง
4. เอกสารเก่า: เช่น หนังสือพิมพ์เก่า บันทึกประวัติชุมชน (หากมี)
5. อุปกรณ์บันทึกเสียง: สำหรับบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ
6. สมุดบันทึก: สำหรับบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสืบค้น

เครื่องมือที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล

1. กระดาษ A4: สำหรับเขียนเรื่องราว วาดภาพ หรือสร้างแผนผัง
2. สีเทียน ปากกา ดินสอ: สำหรับตกแต่งผลงาน
3. กระดาษแข็ง: สำหรับทำโมเดลเส้นทาง
4. กล้องถ่ายรูป: สำหรับบันทึกภาพกิจกรรมต่างๆ
5. คอมพิวเตอร์: สำหรับนำเสนอผลงานผ่านโปรแกรมนำเสนอ หรือสร้างวิดีโอสั้นๆ
6. อุปกรณ์การแสดง: เช่น โปสเตอร์ แผ่นป้าย

เครื่องมือที่ใช้ในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

1. เกม: เกมตอบปัญหาเกี่ยวกับเส้นทาง หรือเกมจำลองสถานการณ์
2. บัตรคำ: บัตรคำที่มีคำถามเกี่ยวกับเส้นทาง
3. หุ่นมือ: ใช้ในการเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับเส้นทาง
4. ชุดแต่งกาย: ชุดที่สื่อถึงยุคสมัยต่างๆ เพื่อให้นักเรียนได้สวมบทบาท

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล

1. แบบประเมิน: แบบประเมินผลงานของนักเรียนแต่ละคน
 2. รุบริก: รุบริกสำหรับประเมินผลงานกลุ่ม
 3. แบบสังเกตพฤติกรรม: สำหรับสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างทำกิจกรรม
- ตัวอย่างการนำเครื่องมือไปใช้

1. การใช้แผนที่: ให้นักเรียนร่วมกันวาดแผนที่ชุมชนและระบุตำแหน่งของเส้นทาง
2. การใช้ภาพถ่าย: ให้นักเรียนเปรียบเทียบภาพเก่าและภาพปัจจุบันของเส้นทาง แล้วสังเกตความแตกต่าง
3. การใช้สมุดบันทึก: ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ
4. การใช้โมเดล: ให้นักเรียนสร้างโมเดลเส้นทางตามจินตนาการ
5. การใช้เกม: จัดเกมตอบปัญหาเพื่อทบทวนความรู้เกี่ยวกับเส้นทาง

การเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของกิจกรรมและความสนใจของนักเรียน สิ่งสำคัญคือการสร้างสรรค์กิจกรรมที่สนุกสนานและน่าสนใจ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และจดจำได้นาน

10.2 ขั้นตอนการสร้างนวัตกรรม (แผน/แบบฝึก/รูปแบบ ฯลฯ)

ขั้นตอนการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เรื่องเส้นทางอำเภอดอนมดแดง โดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ "นักสืบน้อย"

การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยขั้นตอนที่เป็นระบบ ดังนี้

ขั้นที่ 1: การวางแผนและเตรียมการ

1. กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้: กำหนดให้ชัดเจนว่าต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างจากนวัตกรรมนี้ เช่น ความรู้เกี่ยวกับเส้นทาง ทักษะการสืบค้นข้อมูล การทำงานกลุ่ม เป็นต้น
2. เลือกหัวข้อที่เหมาะสม: เลือกหัวข้อที่สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนและมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน
3. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน: ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางดอนมดแดง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง
4. จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้: เตรียมภาพถ่าย แผนที่ วิดีโอ หรือวัตถุจริงที่เกี่ยวข้องกับเส้นทาง
5. จัดเตรียมสถานที่: เลือกสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการทำกิจกรรม เช่น ห้องเรียน หอประชุม หรือเส้นทางเอง

ขั้นที่ 2: การออกแบบกิจกรรม

1. สร้างบทบาทสมมติ: กำหนดบทบาทให้นักเรียน เช่น นักสืบ นักประวัติศาสตร์ นักวาดภาพ เพื่อให้
นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้
2. ออกแบบกิจกรรมที่หลากหลาย: เช่น เกมการศึกษา การสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ การสร้างโมเดล การเขียน
เรื่องราว
3. เชื่อมโยงกับชีวิตจริง: เชื่อมโยงกิจกรรมกับประสบการณ์ของนักเรียน เช่น ให้เด็กๆ สังเกตสิ่งของต่างๆ
ในเส้นทางจริง
4. ใช้เทคโนโลยี: นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเรียนรู้ เช่น ใช้แท็บเล็ตในการสืบค้นข้อมูล หรือสร้าง
วิดีโอเพื่อนำเสนอผลงาน

ขั้นที่ 3: การดำเนินกิจกรรม

1. สร้างบรรยากาศการเรียนรู้: สร้างบรรยากาศที่สนุกสนานและเอื้อต่อการเรียนรู้
2. ให้ความช่วยเหลือ: ครูควรคอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือนักเรียนตลอดเวลา
3. ประเมินผลระหว่างทำกิจกรรม: สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและปรับกิจกรรมให้เหมาะสม

ขั้นที่ 4: การประเมินผล

1. ประเมินผลงานของนักเรียน: ประเมินผลงานของนักเรียนในรูปแบบต่างๆ เช่น โมเดล ภาพวาด
เรื่องราว
2. ประเมินกระบวนการทำงาน: ประเมินความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม และทักษะที่นักเรียนได้รับ
3. ประเมินความพึงพอใจ: สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรม

ขั้นที่ 5: การนำเสนอผลงาน

1. จัดนิทรรศการ: จัดแสดงผลงานของนักเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ชม
2. จัดทำวิดีโอ: บันทึกกิจกรรมต่างๆ และนำมาตัดต่อเป็นวิดีโอ
3. จัดทำหนังสือ: รวบรวมผลงานของนักเรียนเป็นหนังสือเล่มเล็ก

ตัวอย่างกิจกรรมที่น่าสนใจ

1. เกมค้นหาสมบัติ: ซ่อนปริศนาเกี่ยวกับเส้นทางไว้รอบๆ โรงเรียน ให้นักเรียนค้นหาและไขปริศนา
2. สัมภาษณ์ผู้สูงอายุ: เชิญผู้สูงอายุในชุมชนมาเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับเส้นทาง
3. สร้างโมเดลเส้นทาง: ให้นักเรียนสร้างโมเดลเส้นทางจากวัสดุเหลือใช้
4. เขียนเรื่องราว: ให้นักเรียนเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับเส้นทางในรูปแบบของนิทานหรือบทกวี
5. จัดทำหนังสือภาพ: รวบรวมภาพและเรื่องราวเกี่ยวกับเส้นทางเป็นหนังสือภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

1. แบบสังเกตพฤติกรรม: สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะทำกิจกรรม
2. รุบริก: ใช้ประเมินผลงานของนักเรียน
3. แบบสอบถาม: สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนหลังทำกิจกรรม การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งครู ผู้ปกครอง และนักเรียนเอง เมื่อทุกคนร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด จะทำให้การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นเรื่องที่สนุกสนานและน่าจดจำ

11. ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานในการพัฒนาการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เรื่อง "สำรวจเส้นทางอำเภอดอนมดแดง" ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ โรงเรียนบ้านท่าลาดหนองหล่มยางนกอ

การดำเนินโครงการนี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ผ่านการใช้บทบาทสมมติ "นักสืบน้อย" เพื่อให้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในหัวข้อเกี่ยวกับสำรวจเส้นทางอำเภอดอนมดแดง โดย ผลการดำเนินงานสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาทักษะและความเข้าใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

- นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติและความสำคัญของสำรวจเส้นทางในอำเภอดอนมดแดงมากขึ้น เช่น การรู้จักประวัติการสร้าง ความเชื่อ และบทบาทของสำรวจเส้นทางในวัฒนธรรมท้องถิ่น

- สามารถเชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์กับชีวิตประจำวันของตนเอง

2. กระบวนการเรียนรู้ผ่านบทบาทสมมติ "นักสืบน้อย"

- นักเรียนสนุกและมีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น การตั้งคำถาม การสืบค้นข้อมูล และการจำลองสถานการณ์ ผ่านบทบาทสมมติ

- กระบวนการนี้ช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ และการทำงานเป็นทีม โดยนักเรียนแต่ละคนมีหน้าที่ที่แตกต่างกันในทีม

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- คะแนนการประเมินหลังเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนเรียน

- นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และสนใจที่จะเรียนรู้เรื่องอื่น ๆ ในชุมชนของตน

4. การมีส่วนร่วมของชุมชน

- การเรียนรู้ผ่านกระบวนการ "นักสืบน้อย" ได้รับการสนับสนุนจากชุมชน เช่น ผู้ปกครองหรือผู้นำท้องถิ่น ที่มาให้ความรู้เกี่ยวกับสำรวจเส้นทาง

- นักเรียนได้ลงพื้นที่จริงเพื่อเยี่ยมชมสำรวจเส้นทางและสอบถามข้อมูลจากผู้รู้ในชุมชน ทำให้ได้รับข้อมูลที่ เป็นรูปธรรมมากขึ้น

5. ข้อค้นพบและแนวทางการพัฒนา

- ข้อค้นพบ นักเรียนตอบสนองต่อวิธีการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ เช่น การเล่นเกมบทบาทสมมติ มากกว่าการเรียนรู้แบบบรรยายทั่วไป

- แนวทางการพัฒนา สามารถนำกระบวนการบทบาทสมมติไปใช้กับเนื้อหาวิชาอื่น หรือหัวข้อท้องถิ่นอื่นได้ เช่น สถานที่สำคัญทางศาสนา หรือบุคคลสำคัญในชุมชน

ผลลัพธ์ที่สำคัญ

โครงการนี้ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในรากเหง้าท้องถิ่นของตนเอง ตลอดจนพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีม และการเรียนรู้อย่างสนุกสนานและมีเป้าหมาย

12. ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนานวัตกรรม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนานวัตกรรม "การพัฒนาการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เรื่องสำรวจเส้นทางอำเภอตอนมดแดงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ

1. ประโยชน์ด้านการเรียนรู้ของนักเรียน

- พัฒนาความรู้และความเข้าใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

นักเรียนสามารถเข้าใจเรื่องราวเกี่ยวกับสำรวจเส้นทางอำเภอตอนมดแดง เช่น ความเป็นมา ความสำคัญ และบทบาทในวัฒนธรรมชุมชนได้อย่างลึกซึ้งและสนุกสนาน

- ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา

กระบวนการบทบาทสมมติ "นักสืบน้อย" ช่วยให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ ตั้งคำถาม และค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบ

- พัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม

นักเรียนได้ฝึกการแบ่งบทบาท การร่วมมือกับเพื่อน และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

- เพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้

วิธีการที่สนุกสนานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทำให้นักเรียนสนใจการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมากขึ้น

2. ประโยชน์ด้านการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21

- ทักษะการสื่อสาร (Communication)

นักเรียนได้ฝึกพูด ฟัง และนำเสนอข้อมูลในบทบาทที่ได้รับ

- ทักษะการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา (Critical Thinking)

การสืบค้นข้อมูลและสรุปผลช่วยให้นักเรียนคิดเชิงวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล

- ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed Learning)

นักเรียนได้เรียนรู้การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม และตั้งคำถามเชิงสำรวจด้วยตัวเอง

3. ประโยชน์ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

- สร้างความตระหนักรู้และความภาคภูมิใจในรากเหง้าของตน

การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าและภูมิใจในวัฒนธรรมของชุมชน

- กระตุ้นความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน**

โครงการนี้เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น การให้ความรู้จากผู้รู้ท้องถิ่น การจัดกิจกรรมในสถานที่สำคัญ

4. ประโยชน์ต่อครูและการจัดการเรียนการสอน

- เพิ่มประสิทธิภาพการสอน การใช้กระบวนการบทบาทสมมติช่วยให้การสอนมีความหลากหลาย และส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา สร้างสรรค์นวัตกรรมการสอน ครูได้พัฒนาแนวทางการเรียนรู้ใหม่ที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนและสามารถนำไปปรับใช้กับเนื้อหาอื่น ๆ ได้

5. ประโยชน์ต่อโรงเรียน

- พัฒนาเอกลักษณ์ของโรงเรียน

โรงเรียนกลายเป็นศูนย์กลางในการอนุรักษ์และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

- เพิ่มชื่อเสียงและความร่วมมือกับชุมชน

โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น

6. ประโยชน์ต่อการศึกษาในภาพรวม

- สนับสนุนการเรียนรู้แบบ Active Learning

นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือทำและประสบการณ์ตรง

- กระตุ้นความสนใจในประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

วิธีการที่สนุกสนานและสร้างสรรค์ช่วยให้นักเรียนมองว่าประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นสิ่งที่น่าสนใจและมีคุณค่า

มีคุณค่า

สรุป

การพัฒนาวัตกรรมการนี้ไม่เพียงช่วยส่งเสริมความรู้และทักษะของนักเรียน แต่ยังสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียน ชุมชน และวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของสังคมและชุมชนอย่างยั่งยืน

12. ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาวัตกรรมการ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาวัตกรรมการ "การพัฒนาการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เรื่องเส้นทางอำเภอตอนมดแดงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ

1. ประโยชน์ด้านการเรียนรู้ของนักเรียน

- พัฒนาคำถามและความเข้าใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

นักเรียนสามารถเข้าใจเรื่องราวเกี่ยวกับเส้นทางอำเภอดอนมดแดง เช่น ความเป็นมา ความสำคัญ และบทบาทในวัฒนธรรมชุมชนได้อย่างลึกซึ้งและสนุกสนาน

- ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา

กระบวนการบทบาทสมมติ "นักสืบน้อย" ช่วยให้ให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ ตั้งคำถาม และค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบ

- พัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม

นักเรียนได้ฝึกการแบ่งบทบาท การร่วมมือกับเพื่อน และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

- เพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้

วิธีการที่สนุกสนานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทำให้นักเรียนสนใจการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมากขึ้น

2. ประโยชน์ด้านการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21

- ทักษะการสื่อสาร (Communication)

นักเรียนได้ฝึกพูด ฟัง และนำเสนอข้อมูลในบทบาทที่ได้รับ

- ทักษะการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา (Critical Thinking)

การสืบค้นข้อมูลและสรุปผลช่วยให้นักเรียนคิดเชิงวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล

- ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed Learning)

นักเรียนได้เรียนรู้การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม และตั้งคำถามเชิงสำรวจด้วยตัวเอง

3. ประโยชน์ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

- สร้างความตระหนักรู้และความภาคภูมิใจในรากเหง้าของตน

การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าและภูมิใจในวัฒนธรรมของชุมชน

- กระตุ้นความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน**

โครงการนี้เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น การให้ความรู้จากผู้รู้ท้องถิ่น การจัดกิจกรรมในสถานที่สำคัญ

4. ประโยชน์ต่อครูและการจัดการเรียนการสอน

- เพิ่มประสิทธิภาพการสอน

การใช้กระบวนการบทบาทสมมติช่วยให้การสอนมีความหลากหลาย และส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา

- สร้างสรรค์นวัตกรรมการสอน

ครูได้พัฒนาแนวทางการเรียนรู้ใหม่ที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนและสามารถนำไปปรับใช้กับเนื้อหาอื่น ๆ ได้

5. ประโยชน์ต่อโรงเรียน

- พัฒนาเอกลักษณ์ของโรงเรียน

โรงเรียนกลายเป็นศูนย์กลางในการอนุรักษ์และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

- เพิ่มชื่อเสียงและความร่วมมือกับชุมชน

โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น

6. ประโยชน์ต่อการศึกษาในภาพรวม

- สนับสนุนการเรียนรู้แบบ Active Learning

นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือทำและประสบการณ์ตรง

- กระตุ้นความสนใจในประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

วิธีการที่สนุกสนานและสร้างสรรค์ช่วยให้นักเรียนมองว่าประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นสิ่งที่น่าสนใจและมีคุณค่า

มีคุณค่า

สรุป

การพัฒนานวัตกรรมนี้ไม่เพียงช่วยส่งเสริมความรู้และทักษะของนักเรียน แต่ยังสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียน ชุมชน และวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของสังคมและชุมชนอย่างยั่งยืน

13. ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาการเรียนรู้เส้นทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เรื่อง "เส้นทางอำเภอดอนมดแดง" การดำเนินนวัตกรรมดังกล่าวประสบความสำเร็จได้เนื่องจากมีปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญในหลากหลายด้าน ดังนี้

1. ด้านการออกแบบกระบวนการเรียนรู้

- การใช้บทบาทสมมติ "นักสืบน้อย"

เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ดึงดูดความสนใจของนักเรียนด้วยการให้บทบาทที่ชัดเจน เช่น นักสืบผู้ค้นหาความจริง ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น

- การเรียนรู้แบบ Active Learning

เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนผ่านการสืบค้น การตั้งคำถาม และการนำเสนอข้อมูล

- การบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตจริง

เนื้อหาเกี่ยวกับเส้นทางซึ่งเป็นสถานที่สำคัญในชุมชน ทำให้นักเรียนรู้สึกเชื่อมโยงและเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียน

2. ด้านผู้เรียน

- ความกระตือรือร้นของนักเรียน

การเรียนรู้ผ่านบทบาทสมมติช่วยกระตุ้นความสนใจและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้

- ความพร้อมและความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน

การออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถ ทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างราบรื่น

3. ด้านครูผู้สอน

- ความคิดสร้างสรรค์และทักษะในการออกแบบกิจกรรม

ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการออกแบบกิจกรรมที่น่าสนใจ และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียน

- ความเข้าใจในเนื้อหา

ครูมีความรู้ลึกซึ้งเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และสามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างเหมาะสม

- การส่งเสริมและกระตุ้นนักเรียน

ครูมีบทบาทในการกระตุ้นให้นักเรียนคิดวิเคราะห์และตั้งคำถามอย่างสร้างสรรค์

4. ด้านทรัพยากรและการสนับสนุน

- ทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลาย

เช่น เอกสารทางประวัติศาสตร์ รูปภาพ สื่อดิจิทัล และการเยี่ยมชมสถานที่จริง

- การสนับสนุนจากชุมชน

ผู้นำท้องถิ่นและผู้รู้ในชุมชนมีส่วนช่วยให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เช่น การเล่าประวัติความเป็นมาของเส้นทาง

- การจัดการสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้

สถานที่จัดกิจกรรมมีความเหมาะสม เช่น การลงพื้นที่จริง และการจำลองสถานการณ์ในชั้นเรียน

5. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

- การมีส่วนร่วมของชุมชน

ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการให้ข้อมูลและร่วมจัดกิจกรรม เช่น การสัมภาษณ์ผู้รู้ การลงพื้นที่

- การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนและชุมชน

โครงการช่วยส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือที่ดีระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

6. ด้านการบริหารจัดการ

- การวางแผนที่มีประสิทธิภาพ

การกำหนดเป้าหมายกิจกรรมที่ชัดเจน และการวางแผนกระบวนการเรียนรู้อย่างรอบคอบ

- การประเมินผลที่เหมาะสม

ใช้เครื่องมือประเมินที่หลากหลาย เช่น แบบสอบถาม การสังเกตพฤติกรรม และการนำเสนอของนักเรียน

7. ด้านนวัตกรรมและความยืดหยุ่น

- ความน่าสนใจของนวัตกรรม

บทบาทสมมติ "นักสืบน้อย" ช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ที่แตกต่างจากการเรียนแบบเดิม

- ความยืดหยุ่นของกระบวนการ

กิจกรรมสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับความต้องการและสถานการณ์ได้

สรุป

ความสำเร็จของการพัฒนาการเรียนรู้ที่เกิดจากการออกแบบที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ความสำเร็จของครูและชุมชน ตลอดจนการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเรียนรู้เรื่องเส้นทางอำเภอดอนมดแดงน่าสนใจและเกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อทั้งนักเรียนและชุมชน

14. ปัญหาและแนวทางการแก้ไขในการดำเนินการ

ปัญหาและแนวทางการแก้ไขในการดำเนินการ "การพัฒนาการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เรื่องเส้นทางอำเภอดอนมดแดงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ 'นักสืบน้อย'"

ปัญหาในการดำเนินการ

1. ขาดความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

- ปัญหา

นักเรียนบางคนไม่เคยมีประสบการณ์หรือความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเส้นทางมาก่อน ทำให้เริ่มต้นการเรียนรู้ได้ช้า

- แนวทางแก้ไข

- จัดกิจกรรมปูพื้นฐาน เช่น เล่าเรื่องราวที่น่าสนใจหรือใช้สื่อภาพและวิดีโอเพื่อดึงดูดความสนใจ

- ใช้คำถามเชิงกระตุ้นความสนใจ เช่น "เคยได้ยินเรื่องเส้นทางหรือไม่?" หรือ "คิดว่าเส้นทางสำคัญอย่างไร"

2. การมีส่วนร่วมของนักเรียนไม่เท่ากัน

- ปัญหา

นักเรียนบางคนอาจไม่กล้าแสดงออก ขาดความมั่นใจ หรือไม่เข้าใจบทบาทของตนในกิจกรรมบทบาทสมมติ

- แนวทางแก้ไข

- ครูช่วยกำกับและสนับสนุนบทบาทของนักเรียนแต่ละคนอย่างใกล้ชิด
- แบ่งกลุ่มให้เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของนักเรียน
- สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร ส่งเสริมให้นักเรียนรู้สึกมั่นใจและกล้าแสดงออก

3. การจัดการทรัพยากรที่จำกัด

- ปัญหา ขาดแคลนสื่อการเรียนรู้ เช่น เอกสารประวัติศาสตร์ วิดีโอ
- แนวทางแก้ไข
- ขอความร่วมมือจากชุมชน เช่น การขอข้อมูลหรือเอกสารจากผู้นำท้องถิ่นและผู้รู้ในพื้นที่
- ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การให้เด็กลงพื้นที่จริงเพื่อสังเกตและจดบันทึก
- ใช้เทคโนโลยี เช่น การค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต หรือสร้างสื่อออนไลน์เพิ่มเติม

4. เวลาจำกัดในการดำเนินกิจกรรม

- ปัญหา

เวลาที่กำหนดสำหรับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอาจไม่เพียงพอสำหรับการทำกิจกรรมบทบาทสมมติและการลงพื้นที่

- แนวทางแก้ไข
- วางแผนกิจกรรมอย่างรัดกุม โดยแบ่งกิจกรรมเป็นช่วง ๆ เช่น การเรียนรู้ในชั้นเรียน การลงพื้นที่
- ออกแบบกิจกรรมที่ยืดหยุ่นและจัดการเวลาให้เหมาะสม
- หากจำเป็น สามารถใช้เวลาออกชั้นเรียน เช่น การจัดกิจกรรมในช่วงวันหยุดหรือหลังเลิกเรียน

5. ความร่วมมือจากชุมชนและผู้ปกครอง

- ปัญหา

บางครั้งชุมชนหรือผู้ปกครองอาจไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม

- แนวทางแก้ไข
- สื่อสารกับชุมชนและผู้ปกครองเกี่ยวกับความสำคัญของโครงการ เช่น การประชุมชี้แจงก่อนเริ่มโครงการ
- เชิญชวนผู้นำชุมชนและผู้รู้ท้องถิ่นเข้าร่วมในฐานะผู้ให้ความรู้หรือที่ปรึกษา
- ใช้ช่องทางออนไลน์ เช่น การส่งข้อมูลข่าวสารหรือผลการเรียนรู้ผ่านกลุ่มสนทนา

6. ความท้าทายด้านการประเมินผล

- ปัญหา

การประเมินผลการเรียนรู้ในกิจกรรมเชิงปฏิบัติอาจมีความซับซ้อน เช่น การวัดทักษะกระบวนการคิดหรือการทำงานร่วมกัน

- แนวทางแก้ไข

- ใช้การประเมินหลายรูปแบบ เช่น การสังเกตพฤติกรรม การให้คะแนนจากการนำเสนอ และการสะท้อนความคิดของนักเรียน

- ประเมินตามกระบวนการ ไม่เพียงเน้นผลลัพธ์ เพื่อให้ครอบคลุมทั้งทักษะและความเข้าใจ

สรุป

ปัญหาในการดำเนินการนี้สามารถแก้ไขได้ด้วยการวางแผนที่รัดกุม การสนับสนุนจากชุมชน และการออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของนักเรียนและโรงเรียน ความยืดหยุ่นและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้โครงการประสบความสำเร็จและส่งผลดีต่อผู้เรียนอย่างยั่งยืน

15. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เรื่อง "เส้นทางอำเภอดอนมดแดง" ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ "นักสืบน้อย"

1. การปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน

- เพิ่มกิจกรรมเชิงบูรณาการ

บูรณาการการเรียนรู้กับวิชาอื่น เช่น ศิลปะ (การวาดภาพเส้นทาง) ภาษาไทย (การเขียนบันทึกเรื่องราว) หรือ สังคมศึกษา (การเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น)

- ออกแบบบทบาทที่น่าสนใจยิ่งขึ้น

ขยายบทบาทสมมติ เช่น นักประวัติศาสตร์ท้องถิ่น นักข่าว หรือช่างภาพ เพื่อให้นักเรียนได้เลือกบทบาทที่หลากหลายและเหมาะสมกับความสนใจ

2. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน

- จัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้กับชุมชน

ชวนผู้รู้ในท้องถิ่นหรือผู้นำชุมชนมาเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับเส้นทางให้นักเรียนฟัง

- การลงพื้นที่อย่างสร้างสรรค์

วางแผนให้กิจกรรมลงพื้นที่เป็นโอกาสให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลจริง เช่น การสัมภาษณ์หรือการสังเกต เพื่อสร้างความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

3. การพัฒนาสื่อและทรัพยากรการเรียนรู้

- สร้างสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ

ผลิตวิดีโอสั้น ภาพการ์ตูน หรือเกมเกี่ยวกับเส้นทางเพื่อให้เด็กเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น

- จัดทำคู่มือสำหรับนักเรียนและครู

คู่มือหรือเอกสารประกอบที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางและวิธีการดำเนินกิจกรรมบทบาทสมมติ

4. การประเมินผลการเรียนรู้

- เพิ่มความหลากหลายของการประเมิน

ใช้การประเมินที่ครอบคลุมทั้งทักษะและความเข้าใจ เช่น การสะท้อนความคิดของนักเรียนผ่านการเขียนบันทึกหรือการนำเสนอผลงาน

- ประเมินกระบวนการทำงานของกลุ่ม

ให้คะแนนจากการทำงานร่วมกัน การแก้ปัญหา และการแสดงบทบาท เพื่อวัดความสำเร็จในการพัฒนาทักษะทางสังคม

5. การสนับสนุนจากผู้ปกครองและโรงเรียน

- สร้างความเข้าใจและความร่วมมือกับผู้ปกครอง

สื่อสารให้ผู้ปกครองเข้าใจเป้าหมายของโครงการและสนับสนุนให้บุตรหลานมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่

- ส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

โรงเรียนควรจัดนิทรรศการหรือกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

6. การพัฒนาต่อเนื่องในระยะยาว

- ขยายหัวข้อการเรียนรู้ท้องถิ่นอื่น ๆ

เช่น วัฒนธรรม ประเพณี หรือสถานที่ ในอำเภอดอนมดแดง เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ท้องถิ่นในมิติที่กว้างขึ้น

- พัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนอื่น ๆ

ใช้เทคโนโลยี เช่น สื่อ AR/VR หรือแอปพลิเคชัน เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในยุคดิจิทัล

7. การวิจัยและพัฒนา

- ศึกษาและวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

เก็บข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ของนักเรียนและผลตอบรับจากครูและชุมชน เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาวัตกรรมการเรียนการสอนต่อไป

- สร้างเครือข่ายการเรียนรู้

ร่วมมือกับโรงเรียนอื่น ๆ หรือหน่วยงานในชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และขยายผลสำเร็จของโครงการ

สรุป

ข้อเสนอแนะเหล่านี้ช่วยให้การพัฒนาการเรียนรู้อิงประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเน้นการสร้างคามสนใจของนักเรียน การมีส่วนร่วมของชุมชน การใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย และการสนับสนุนจากทุกฝ่าย ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืนและส่งเสริมความภูมิใจในรากเหง้าของตนเอง

ภาคผนวก







